

BELEIDSPLAN 2027-2032
RAAKVLAK, INTERLOKALE
VERENIGING VOOR ONROEREND
ERFGOED IN BRUGGE EN OMMELAND

Inhoud

Deel 1: Structuur intergemeentelijk samenwerkingsverband en beknopte omgevingsanalyse	7
1. Historiek	9
2. Structuur en organisatie	13
3. Werkingsgebied	19
4. Actuele gezamenlijke omgevingsanalyse	21
Deel 2: Beleidsplan Raakvlak 2027-2032	29
5. Onze kernwaarden	33
6. Missie	33
7. Visie	33
8. SWOT-Analyse	34
9. Beleidsdoelstellingen	37

Met de steun van de Vlaamse Overheid

Het beleidsplan voor Raakvlak, de Interlokale Vereniging voor onroerend erfgoed in Brugge en Ommeland 2027-2032 is een uitgave van Raakvlak.

Publicatie: 2025/20

Verantwoordelijke uitgever: Jari Hinsch Mikkelsen

Redactie en coördinatie: Tessa Van Esbroeck, Femke Germonpré, Stefan Decraemer en Jari Hinsch Mikkelsen

Met inbreng van: Caroline Landsheere, Griet Lambrecht, Jan Huyghe, Frederik Roelens, Dieter Verwerft, Bieke Hillewaert (†), Charlotte Steyaert, Tom Vandelannoite, Lothar Casteleyn, de leden van de adviesraad en van het beheerscomité.

Lay-Out: Femke Germonpré

Contact: Raakvlak
 Kleine Pathoekeweg 44
 8000 Brugge
 T +32 [0]50 44 50 44
 E info@raakvlak.be

© Raakvlak, november 2025

Alle afbeeldingen in deze publicatie zijn onderhevig aan het auteursrecht. Indien bij een afbeelding geen specifieke auteursrechthouder wordt vermeld, behoort het auteursrecht toe aan Raakvlak.

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorgaande schriftelijke toestemming van Raakvlak.

← *Publieksmedewerker Caroline geeft een rondleiding op de site van Ter Doest tijdens Open Monumentendag 2022.*

DEEL 1

STRUCTUUR INTERGEMEENTEELIJK SAMENWERKINGSVERBAND EN BEKNOPTTE OMGEVINGSANALYSE

← Archeologiedagen in Jabbeke 2021.

1. Historiek

Raakvlak, de interlokale vereniging voor onroerend erfgoed in Brugge en Ommeland, heeft een lange voorgeschiedenis die geworteld is in archeologisch onderzoek.

De stad Brugge is, na Gent, één van de eerste lokale besturen die zich op structurele wijze om het bodemarchief bekommert. De Brugse Stedelijke Archeologische Dienst werd in november **1977** opgericht als een onderafdeling van de Stedelijke Musea, die reeds een behoorlijke archeologische verzameling in haar collecties had. Vanaf dan groeit de dienst uit tot een erkende waarde. Gedurende een twintigtal jaren wordt het accent hoofdzakelijk op het onderzoek in de binnenstad gelegd. De resultaten zijn zeer gevarieerd en beslaan het domein van het ontstaan van de stad, de bewoningsgeschiedenis, de geschiedenis van ambachten, de materiële cultuur en nog veel meer. Vanaf 1996 gebeurt er ook systematisch archeologisch onderzoek in de Brugse rand. Grote verkavelingen worden opgegraven vooraleer de bouwwerken van start gaan. Het onderzoek in de rand brengt informatie over periodes waar in de binnenstad door eeuwenlange bebouwing nauwelijks nog iets van overblijft. De resultaten overstijgen bovendien het lokale belang.

Een belangrijke evolutie vindt plaats in **2004**. De Stedelijke Archeologische

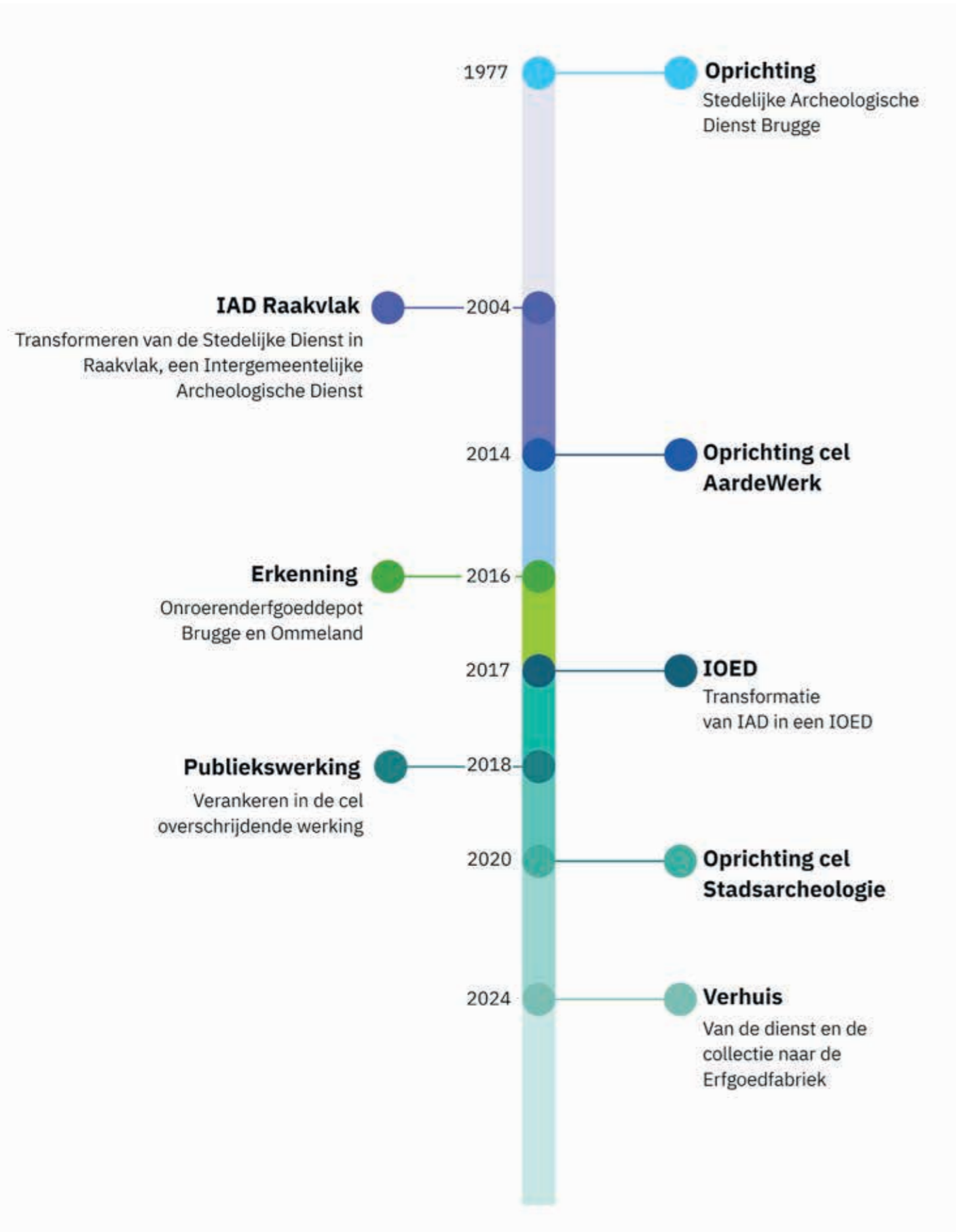
Dienst wordt omgevormd tot een Intergemeentelijke Archeologische Dienst (IAD). De oprichting van de Interlokale Vereniging voor Archeologie in Brugge en Ommeland kadert in een ruimer initiatief van de Vlaamse overheid om intergemeentelijke samenwerking aan te moedigen en financieel te ondersteunen. Steunend op de ervaring en expertise van meer dan 25 jaar archeologisch onderzoek in de stad Brugge wordt een efficiënt beheer van het archeologisch patrimonium in de verschillende buurtgemeentes en -steden opgestart. Naast stad Brugge als beherende gemeente treden de gemeentes Jabbeke en Zedelgem toe en later ook Knokke-Heist (januari 2007), Beernem (juli 2007), Torhout (september 2007), Damme (januari 2010) en Oostkamp (januari 2017). De intergemeentelijke samenwerking wordt al gauw "Raakvlak" genoemd, verwijzend naar de locatie, namelijk het "raakvlak" tussen de twee verschillende bodemkundige regio's binnen het werkingsgebied: de Polders en de Zandstreek.

In **2014** richt Raakvlak de cel AardeWerk op. Raakvlak voert de beherende en beleidsmatige taken uit, terwijl onder haar vleugels AardeWerk streekgebonden archeologisch onderzoek uitvoert. AardeWerk beschikt over eigen personeel en een afzonderlijke boekhouding.

In **2016** volgt een nieuwe mijlpaal want de cel 'Onroerenderfgoeddepot' is één van de eerste depots in Vlaanderen die de erkenning van Onroerenderfgoeddepot krijgt. Het Onroerenderfgoeddepot van Raakvlak is met haar omvangrijke collectie één van de grootste archeologische depots van Vlaanderen en huisvest vondsten van de prehistorie tot en met de Tweede Wereldoorlog.

Bij de jaarwissel van **2016-2017** wordt de Intergemeentelijke Archeologische Dienst (IAD) ontbonden en de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoedwerking (IOED) opgestart. Deze nieuwe werking komt eveneens onder de vleugels van Raakvlak terecht als cel IOED Brugge & Ommeland.

Het omvormen van de IAD tot een IOED leidt tot een uitbreiding van de archeologische werking met taken rond bouwkundig en landschappelijk erfgoed. Waar vroeger archeologisch onderzoek de kerntaak was, zijn vanaf 2017 advisering, beleidsondersteuning en sensibilisering inzake regionaal onroerend erfgoed de nieuwe kerntaken. Op het vlak van archeologie komt de nadruk van het takenpakket te liggen op publiekswerking, de loketfunctie en ondersteuning bij archeologietrajecten door derden.

Onder impuls van het beheerscomité en gesteund door Stad Brugge wordt vanaf **2018** sterk ingezet op de verdere uitbouw van de publiekswerking en werd hiertoe een halftijdse publieksmedewerker aangesteld. Dit markeert het begin van een structurele publiekswerking die aanvankelijk vooral de archeologische werking van de dienst in de kijker zet.

De omvorming tot IOED en het nieuwe takenpakket heeft doorheen de jaren ook geleid tot wijzigingen in het personeelsbestand en de uitbreiding van de interne expertise. De pensionering van een arbeider in 2020 en een technisch assistent in 2023, maakte de in 2021 goedgekeurde kaderwijziging mogelijk. Als het resultaat hiervan zijn de deeltijdse functies van de publieksmedewerker en de administratieve medewerker

uitgebreid tot voltijdse functies; is het team versterkt geweest met een digitaliseringsdeskundige en wordt cel IOED uitgebreid met een voltijdse adjunct-erfgoeddeskundige. Finaal wordt cel Stadsarcheologie Brugge in **2020** (her)opgestart met het aanstellen van een nieuwe stadsarcheoloog.

In 2018 maakte Stad Brugge plannen op om hun museale collectie, die verspreid was over verschillende depots te bundelen in één groot depot, waar ook omliggende gemeentes met hun collectie terecht kunnen. Hiertoe werd aan de Kleine Pathoekeweg in Brugge een oude loods aangekocht en omgevormd tot een state-of-art depot met alle nodige voorzieningen: de Erfgoedfabriek. In het gebouw werden ook de nodige kantoorfaciliteiten voor de medewerkers van Raakvlak en Musea Brugge voorzien.

De voorbereiding van de omvangrijke verhuis van de collectie van het onroerenderfgoeddepot, zo'n 10.000 dozen gevuld met archeologische vondsten, ging van start in 2019. De verhuis van de collectie begon in 2024 en nam iets meer dan een jaar in beslag. In oktober **2024** verlieten de medewerkers van Raakvlak hun voormalige werkstek de Pakhuizen om zich te vestigen in de Erfgoedfabriek.

↓ Sfeerbeeld van de verhuis naar de Erfgoedfabriek. Alle dozen worden zorgvuldig verpakt.

©Agentschap Onroerend Erfgoed

← Uitleg bij de opgraving aan de Sint-Godelieveabdij in Brugge als onderdeel van het publieksarcheologisch project 'De Tuin van het Verleden', een co-creatie van Toerisme Vlaanderen, het agentschap Onroerend Erfgoed en Raakvlak (2024).

2. Structuur en organisatie

2.1. Organogram

De intergemeentelijke onroerendergoeddienst (IOED) Brugge en Ommeland werd in 2017 opgericht in de schoot van de interlokale vereniging Raakvlak. Door de erkenning van zowel het onroerendergoeddepot als de IOED werd de interne structuur van Raakvlak aangepast. Raakvlak staat in voor de coördinerende, administratieve en ondersteunende taken, maar ook voor de publiekswerking en alles wat te maken heeft met digitalisering (zie figuren p.14). In zijn huidige vorm bestaat Raakvlak uit vier cellen met een specifiek takenpakket, specialisatie en expertise. De cel IOED Brugge en Ommeland ondersteunt de aangesloten gemeentes bij de uitwerking en uitvoering van een gemeenschappelijk onroerendergoedbeleid conform de samenwerkingsovereenkomst met het agentschap Onroerend Erfgoed en zet in op het verbreden van het maatschappelijk draagvlak, o.a. door publiekswerking. De cel Onroerendergoeddepot Brugge en Ommeland beheert het regionaal depot en maakt op termijn alle bewaarde archeologische ensembles online raadpleegbaar via de website www.raakvlak.be. Ook deze cel rapporteert jaarlijks aan het agentschap. De cel AardeWerk voert binnen het werkingsgebied archeologisch onderzoek voor

zowel de beherende gemeente, partnergemeentes als voor derden. Cel Stadsarcheologie Brugge staat in voor de beleidsmatige ondersteuning van andere stadsdiensten conform het Onroerendergoeddecreet. Tevens voert de cel archeologisch onderzoek uit voor de Stad en volgt onderzoek uitgevoerd door derden op.

Raakvlak kent geen statische structuur en is onderhevig aan diverse maatschappelijke evoluties, zoals wijzigingen aan de regelgeving, aanpassingen binnen de organisatie van de beherende gemeente of binnen het huidige personeelsbestand. Het spreekt dan ook voor zich dat in de beleidsperiode 2027-2032 de structuur van Raakvlak verder zal evolueren.

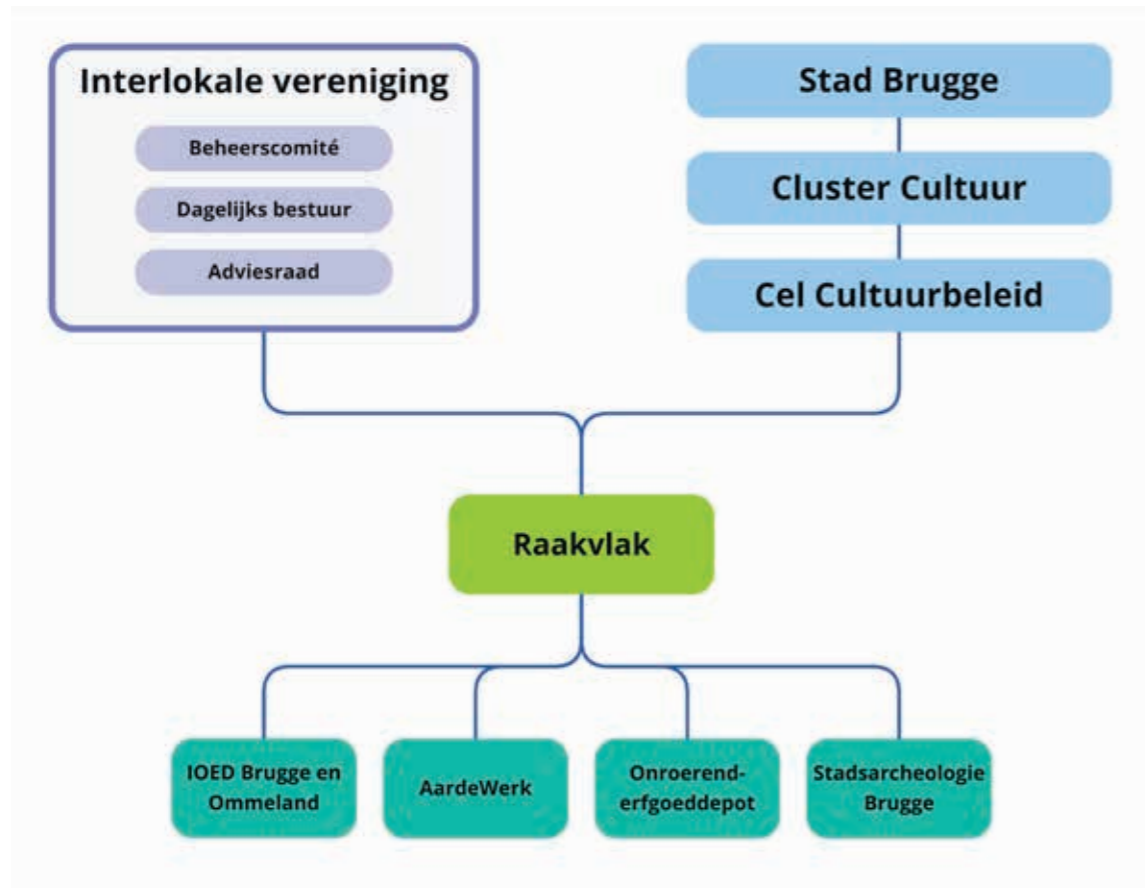
2.2. Bestuur

Raakvlak is een interlokale vereniging (Intergemeentelijke samenwerkingsverband, of IGS) zonder rechtspersoonlijkheid. Stad Brugge is de beherende gemeente en staat in voor het afsluiten van contracten en het aanwerven van personeel.

Stad Brugge stelt vanaf 2004 haar volledige archeologische dienst, met personeel (op dat moment twee archeologen, één tekenaar en vier arbeiders),

huisvesting en werkmiddelen ter beschikking van de nieuwe intergemeentelijke samenwerking. Met de formatiewijziging van Raakvlak goedgekeurd in de gemeenteraad van Brugge op 27 september 2021 werd ook het stadspersoneel dat ter beschikking wordt gesteld aan de interlokale vereniging geactualiseerd. Dit betekent dat volgend stadspersoneel werkzaam is voor Raakvlak of een van hun cellen: een diensthoofd, twee erfgoeddeskundigen, een publieksmedewerker (50%), een digitaliseringsdeskundige (80%), een administratieve medewerker 60%, een technisch assistent en een arbeider. Één erfgoeddeskundige en een halftijdse publieksmedewerker werken voor cel Stadsarcheologie Brugge die geen regionale werking heeft, maar wel integraal deel uitmaakt van Raakvlak.

De overeenkomst met statutaire draagkracht bepaalt dat de vereniging wordt bestuurd door een beheerscomité volgens de bepalingen binnen het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 (en latere wijzigingen). Het beheerscomité is samengesteld uit één gemeentelijke mandataris per gemeente. Voor iedere vertegenwoordiger wordt ook een plaatsvervanger aangeduid. Onder de leden van het beheerscomité worden de voorzitter en de ondervoorzitter gekozen. Het diensthoofd van Raakvlak neemt

de rol op als secretaris van het beheerscomité en vormt samen met de voorzitter en de ondervoorzitter het dagelijks bestuur van Raakvlak. Het beheerscomité komt minstens driemaal per jaar samen.

Naast het beheerscomité is er ook een adviesraad waarin per gemeente een ambtenaar zetelt. De adviesraad bereidt de vergaderingen van het beheerscomité voor en vormt de schakel tussen de Raakvlak en de respectievelijke gemeentelijke administraties. De erfgoeddeskundigen binnen Raakvlak nemen deel aan de vergaderingen van het beheerscomité (zonder stemrecht) en de adviesraad.

2.3. Personeel

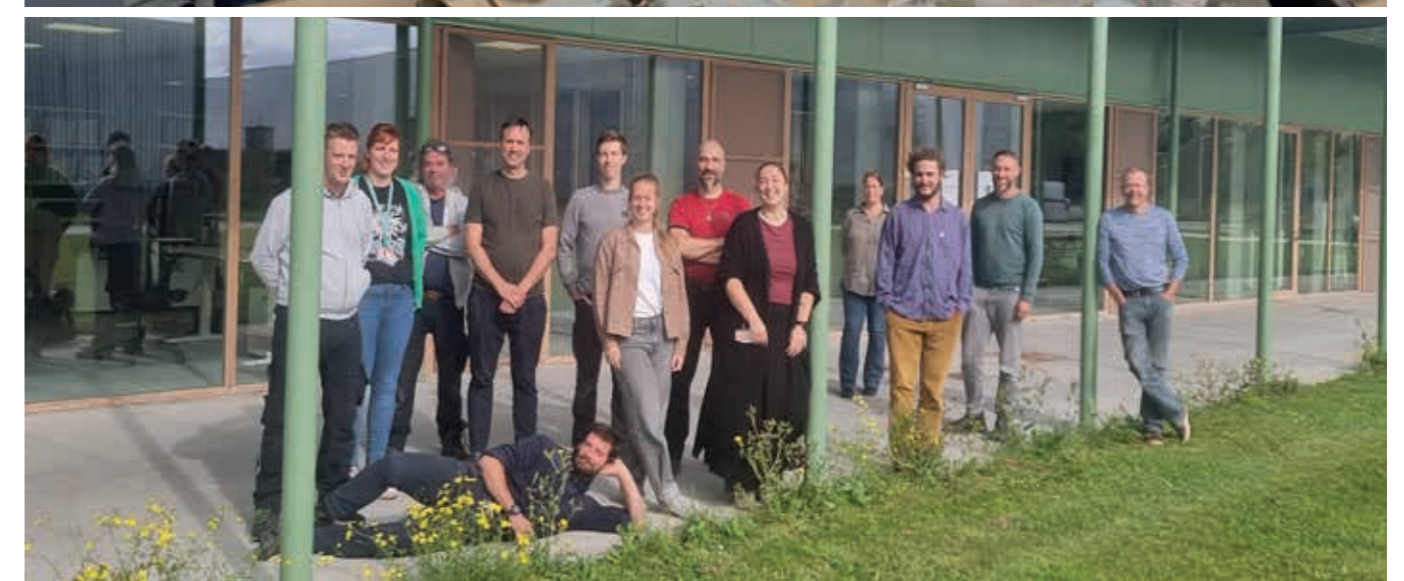
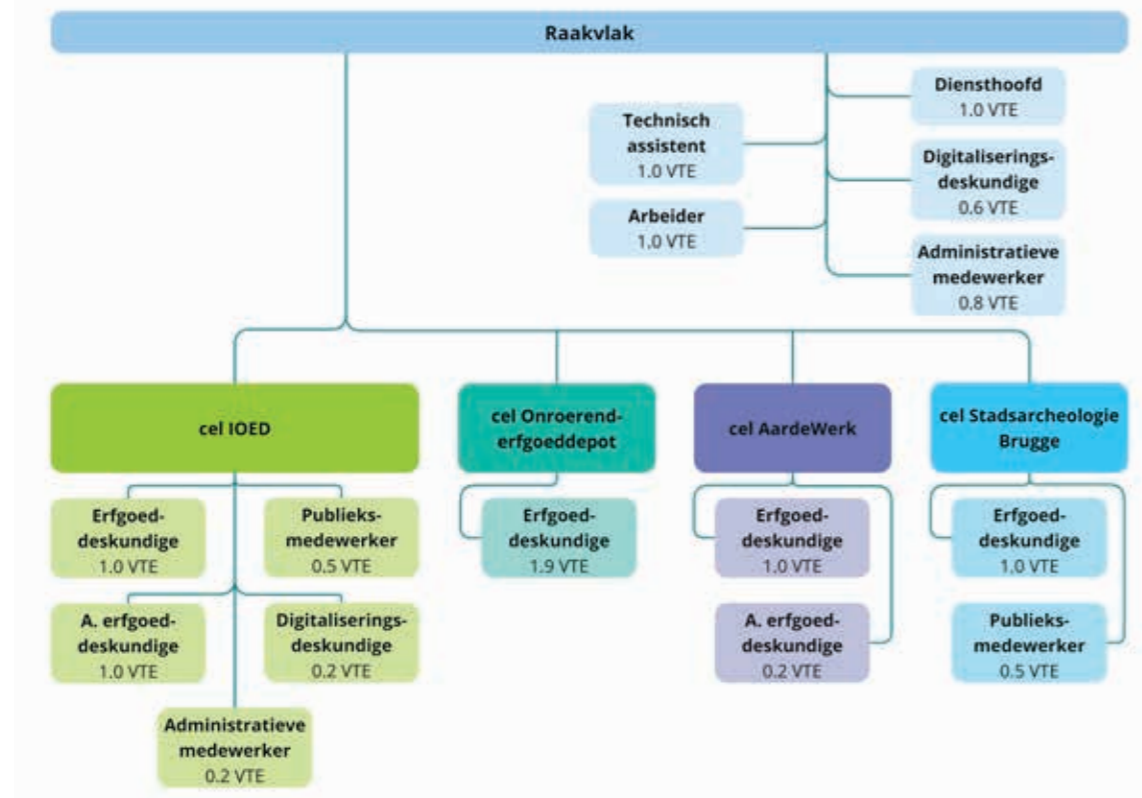
Als beherende gemeente werft Stad Brugge alle personeel aan dat ter beschikking wordt gesteld van de intergemeentelijke dienst. Op 1 januari 2026 telt Raakvlak veertien medewerkers, of 12,9 VTE, inclusief twee halftijdse projectmedewerkers (niet opgenomen in het organogram).

De loonkosten van 9 medewerkers (7,4 VTE) worden betaald door Stad Brugge, inclusief het personeel van cel Stadsarcheologie Brugge. De loonkosten binnen het personeelskader van Raakvlak, in totaal 5,5 VTE, worden gefinancierd door subsidies en inkomsten van derden.

Deze loonkosten worden integraal terugbetaald aan de beherende gemeente.

Tijdens de beleidsperiode 2027-2032 zijn er geen verplichte pensioneringen, één technische assistent komt wel in aanmerking voor vervroegd pensioen vanaf juli 2029. Als dit actueel wordt, zullen de noden binnen de werking geëvalueerd worden met oog op een vervanging van het huidige profiel of een kaderwijziging.

↓ Boven: Het beheerscomité voorgedragen voor de beleidsperiode 2025-2030. Onder: Het Raakvlakteam voor de Erfgoedfabriek.

2.4. Taken

De basis voor de werking is een samenwerkingsovereenkomst tussen Raakvlak met enerzijds de aangesloten gemeentes en anderzijds tussen cel IOED, cel Onroerendergoeddepot en de subsidiërende Vlaamse overheid.

Raakvlak, de interlokale vereniging voor onroerend erfgoed in Brugge en Ommeland

De vereniging Raakvlak vormt de koepel die instaat voor de algemene werking en de vier cellen. Onder het takenpakket van Raakvlak behoort de personeelsadministratie, de financiële opvolging, de coördinatie en het opvolgen van de werking van de individuele cellen en het samenroepen en samenstellen van de agenda voor het beheerscomité en de adviesraad.

De koepel staat ook in voor de coördinatie van publieksgerichte activiteiten (inrichten, ondersteunen en uitvoeren). Deze activiteiten worden celoverschrijdend uitgevoerd en zowel de organisatie als uitvoering is een samenwerking van alle medewerkers.

Cel IOED Brugge en Ommeland

De cel IOED Brugge en Ommeland staat in voor de beleidsondersteunende taken en de loketfunctie binnen de aangesloten gemeentes. De cel ondersteunt de gemeentes en de regionale onroerendergoedactoren bij het uitwerken en uitvoeren van het onroerendergoedbeleid. Een belangrijke opdracht is om de verschillende gemeentelijke initiatieven verder op elkaar af te stemmen en zo te werken naar een gemeenschappelijk onroerendergoedbeleid binnen het werkingsgebied.

De cel staat in voor de taken die worden beschreven in de samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de Vlaamse Overheid, zoals het invullen van de beleidsprioriteiten en het nakomen van de administratieve verplichtingen. De cel IOED behartigt de omschreven opdrachten, complementair aan het

Vlaams onroerendergoedbeleid, maar legt eigen accenten.

Cel Onroerendergoeddepot Brugge en Ommeland

Het Onroerendergoeddepot Brugge en Ommeland staat in voor een optimaal behoud en beheer van alle archeologische collecties en archieven van archeologisch onderzoek uit Brugge en ommeland, in samenwerking met Musea Brugge. Het onroerendergoeddepot wil deze op een kwalitatieve en duurzame manier ontvangen, registreren, bewaren en beheren. Er wordt gestreefd naar een maximale ontsluiting van de archeologische collecties en archieven voor zowel de wetenschappelijke wereld als het brede publiek.

Cel AardeWerk

AardeWerk staat in voor het volledige archeologietraject van archeologienota tot opgraving en dit voor de partnergemeentes, overheidsdiensten (OCMW's, de provincie...), maar ook voor derden. AardeWerk steunt op de jarenlang opgebouwde expertise over archeologisch onderzoek in Brugge en Ommeland en beschikt over één erkend archeoloog. Alles verloopt volgens de Code Goede Praktijk. AardeWerk is BTW-plichtig en hanteert marktconforme tarieven.

AardeWerk werkt samen met verschillende regionale partners voor het optimaliseren van het onderzoek en doet regelmatig een beroep op (inter)nationale expertise voor bijvoorbeeld C14-dateringen of dendrochronologie. AardeWerk heeft als belangrijke doelstelling om eigen archeologisch onderzoek te ontsluiten en de onderzoeksresultaten zo breed mogelijk beschikbaar te stellen onder coördinatie van de koepel Raakvlak. Belangrijke doelgroepen zijn hier wetenschappers, beleidsmakers, burgers en scholieren.

Cel Stadsarcheologie Brugge

De cel Stadsarcheologie Brugge staat in voor het volledige archeologietraject van archeologienota tot opgraving in Brugge. De cel steunt op de jarenlang opgebouwde expertise

over archeologisch onderzoek in Brugge en beschikt over één erkend archeoloog. Alles verloopt volgens de Code Goede Praktijk. De cel ontsluit onderzoeksresultaten van eigen onderzoek en onderzoek van derden. De erkend archeoloog volgt bodemingrepen in de binnenstad op, waarbij geen archeologienota verplicht is, en biedt i.s.m. de cel IOED Brugge en Ommeland beleidsmatige ondersteuning aan andere stadsdiensten (dienst Monumentenzorg en Erfgoedzaken, dienst Patrimonium, dienst Ruimtelijke Ordening en Openbaar Domein).

2.5. Huisvesting

Met de verhuis van de dienst en het depot van de Pakhuizen aan de Komvest te Brugge naar de erfgoedfabriek gelegen in het bedrijventerrein De Blauwe Toren in de Kleine Pathoekeweg zijn ook de beschikbare ruimtes en faciliteiten sterk verbeterd.

Raakvlak beschikt sinds de verhuis over een ruime open kantoorruimte met plaats voor 14 medewerkers, de bibliotheek en het papieren archief, een bureau voor het diensthoofd en een publieksruimte. Verder heeft Raakvlak toegang tot vergaderruimtes, een refter, een EHBO-lokaal, omkleedruimtes en sanitair met douchefaciliteiten.

Voor de dagelijkse werking en opslag van de collectie beschikt Raakvlak voor het erkende onroerendergoeddepot, onder andere over een passief geklimatiseerde depotruimte, een actief geklimatiseerde depotruimte, een tijdelijke opslagruimte, een koelcel, een onderzoeksruimte, een werkatelier, een multifunctionele werkruimte, een fotolokaal, een kleine geklimatiseerde opslagruimte, een overdekte niet-geklimatiseerde opslagruimte voor veldmateriaal en toegang tot een quarantaineruimte. Buiten het gebouw is er voldoende ruimte voor het tijdelijke verwerken van stalen (wassen en zeven) alsook

voor het tijdelijke opslag van stalen en veldmateriaal. Het gebouw en het terrein worden beheerd door Musea Brugge en beschikken over de meest moderne veiligheidssystemen tegen calamiteiten en inbraak.

↓ *Zicht op het nieuwe depot.*

← Landschapsbeeld tijdens archeologisch veldwerk aan de Zonnebloemweg (2022).

3. Werkingsgebied

Het werkingsgebied van Raakvlak omvat naast Brugge ook Beernem, Damme, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Torhout en Zedelgem. Landschappelijk gezien beslaat het werkingsgebied van Raakvlak het poldergebied ten noorden van Brugge en de rand van de aanpalende zandstreek. Reeds vanaf de prehistorie is het raakvlak tussen polders en zandstreek een zeer aantrekkelijk gebied voor bewoning, omdat men er van de twee landschappen kan profiteren. De grens tussen zandstreek en polders is het element dat het hele gebied verbindt. In de beleidsperiode 2027-2032 zet Raakvlak actief in op de toetreding van de twee resterende gemeentes binnen Referentieregio Brugge, namelijk Blankenberge en Zuienkerke. Om deze reden worden deze gemeentes reeds meegenomen in de uitgebreide omgevingsanalyse in bijlage 10B.

kerngebied, en anderzijds dat het gaat om onderzoeken die kunnen bijdragen tot de kennisverbreiding van het werkingsgebied. Sinds de verhuis van het onroerenderfgoeddepot Brugge en Ommeland is het eventueel mogelijk om het werkingsgebied van de depotwerking uit te breiden met de referentieregio Oostende. Onder welke voorwaarden dit zou kunnen gebeuren moet indien de vraag zou gesteld worden nog bepaald worden in nauwe samenspraak met de stakeholders.

Volgens de overeenkomst met statutaire draagkracht van de interlokale vereniging, en conform het Regiodecreet van 3 februari 2023 kan het werkingsgebied van Raakvlak uitbreiden tot de contouren van referentieregio Brugge. Wat betreft de cel AardeWerk kan bij grote archeologische projecten, bijvoorbeeld lijntrajectonderzoeken, het onderzoek buiten de contouren van de referentieregio plaatsvinden op voorwaarde dat enerzijds de opdrachten buiten het kerngebied ondergeschikt blijven ten opzichte van de onderzoeken binnen het

← Sfeerbeeld van de sectordag Conservatie Situatie in de Erfgoedfabriek (2024).

4. Actuele gezamenlijke omgevingsanalyse

4.1. Inleiding

De actuele gezamenlijke omgevingsanalyse is tot stand gekomen in overleg met de gemeentelijke administraties en besturen binnen het werkingsgebied. Ook vonden diverse overlegmomenten plaats met gemeentelijke erfgoedraden, waarin de lokale erfgoedactoren en -verenigingen zijn vertegenwoordigd. Hierdoor konden de noden van de gemeenschap gecapteerd worden. De verkregen input werd verder besproken met de adviesraad en het beheerscomité van Raakvlak, waarbij de grootste gemeenschappelijke noden werden in kaart gebracht om op in te zetten de komende beleidsperiode.

Deze actuele gezamenlijke omgevingsanalyse is een synthese en aanvulling op de uitgebreide omgevingsanalyse van het werkingsgebied die kan geraadpleegd worden in bijlage 10B. In de uitgebreide omgevingsanalyse wordt dieper ingegaan op het gemeenschappelijk en integraal onroerenderfgoedpakket binnen het werkingsgebied en de historische, geografische, maatschappelijke en juridische context.

4.2. Analyse interne werking en beleidscontext

Evaluatie interne IOED-werking

Bij de opstart van de IOED-werking in 2017 werd sterk ingezet op de uitbreiding van de intergemeentelijke archeologische werking met bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De voorgeschiedenis als IAD (sinds 2004) heeft als voordeel dat er reeds lange tijd een goede structurele samenwerking is tussen de verschillende gemeentelijke diensten Cultuur, Ruimtelijke Ordening en de dienst Monumentzorg en Erfgoedzaken van Stad Brugge. Het onroerenderfgoedbeleid van de IOED werd in samenspraak met de deelnemende gemeentes afgestemd op deze van Brugge om over de gemeentegrenzen heen zo uniform mogelijk te werken. Zo kwam geleidelijk aan een gezamenlijk onroerenderfgoedbeleid tot stand.

Raakvlak heeft een lange archeologische traditie. Dit heeft ervoor gezorgd dat het bij de opstart van de IOED-werking toch wat tijd heeft gekost om bij diverse initiatieven, waarbij archeologisch erfgoed vaak het uitgangspunt is, voldoende aandacht te besteden aan het bouwkundig en landschappelijk erfgoed. Geleidelijk aan heeft dit geleid tot een integrale aanpak van het onroerenderfgoedbeleid.

Voor het behoud van onroerend erfgoed wordt door de IOED sterk ingezet op adviesverlening. Dit betreft

enerzijds de loketfunctie waarbij burgers met vragen terecht kunnen. Los van wettelijke verplichtingen zoals vergunningsaanvragen worden eigenaars geïnformeerd over de waarde van (hun) onroerend erfgoed en gesensibiliseerd tot een goede omgang en behoud ervan. Anderzijds worden de diensten Ruimtelijke Ordening structureel bijgestaan bij het behandelen van vergunningsaanvragen. Hierbij wordt maximaal ingezet op een voortraject, waarbij dialoog tussen eigenaars en erfgoedconsulenten voorop staat om het behoud van erfgoedwaarden maximaal te verzoenen met de wensen van de bouwheer of eigenaar.

Ondertussen is de structurele adviesverlening uitgebouwd in 7 van de 8 gemeentes. Er wordt structureel advies verleend bij alle vergunningsaanvragen waar onroerend erfgoed deel van uitmaakt (vastgesteld bouwkundig erfgoed, archeologienota's en ankerplaatsen). Dit gebeurt steeds integraal en geïntegreerd door nauw samen te werken met de gemeentelijke diensten. De IOED is er nog niet in geslaagd om de adviesverlening bouwkundig erfgoed op te starten in Knokke-Heist. Hier dient verder op ingezet te worden.

Voor een toekomstgericht behoud en een beheer zijn actuele en volledige inventarissen essentieel, aangezien deze de basis vormen

van de adviesverlening. In 2022 en 2023 werd, n.a.v. het openbaar onderzoek voor de vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed, door Raakvlak de inventarissen binnen het werkingsgebied (m.u.v. Brugge en Knokke-Heist) geactualiseerd. De cel IOED staat na het volgen van de onboardingsprocedure ook in voor het verder up-to-date houden van de digitale inventarisdatabank van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Maatschappelijk draagvlakverbreding is één van de speerpunten van de werking van Raakvlak. Het aanwerven van een publieksmedewerker vanaf 2018 halftijds en vanaf 2020 voltijds heeft de uitbouw van de publiekswerking grondig versterkt en structureel

verankerd binnen Raakvlak. De publieksactiviteiten en het inspelen op opportuniteiten om het draagvlak te vergroten is doorheen de jaren sterk gegroeid en uitgebouwd. Met educatieve projecten als 123-archeologie wordt Raakvlak ook buiten het werkingsgebied gevraagd om hierover toelichting te verschaffen, wat als een pioniersrol kan worden aanzien.

In het uitwerken van publieksactiviteiten of andere projecten wordt steeds bekeken hoe het brede publiek en erfgoedspelers **participatief en co-creatief** kunnen betrokken worden bij de uitwerking. Een mooi voorbeeld is het educatieve project Vondstenfluisteraars. Dit project is tot stand gekomen

met verschillende partners, zoals de lokale heemkundige kringen, erfgoedverenigingen, Vives Hogeschool, Oetang Learning Designers en Histories vzw. Dergelijke educatieve projecten kunnen pas slagen als de doelgroep er intensief bij betrokken wordt, waardoor er een klankbordgroep werd opgericht met leerkrachten uit het gehele werkingsgebied.

Raakvlak wordt zowel binnen het werkingsgebied als erbuiten aanzien als een **kenniscentrum**. Er wordt steeds verder ingezet op het digitaal ontsluiten van de kennis binnen Raakvlak. Hier staat Raakvlak minder ver dan gewenst, aangezien dit een zeer tijdrovende bezigheid is.

Ondanks dit obstakel weten zowel burgers, archeologische bedrijven, gemeentelijke administraties, architecten, erfgoedspelers en -verenigingen, e.a. ons te vinden. Dagelijks krijgt Raakvlak vragen binnen betreffende de depotwerking, archeologische kennis, raadplegen bibliotheek, begeleiden thesisstudenten, de correcte aanpak bij verbouwingen aan historische gebouwen, helpen organiseren bij congressen, e.d.

Een bedreiging voor de interne werking en de uitvoering van het beleidsplan zijn de steeds stijgende loonkosten. Dit zal het de komende jaren moeilijk maken om iedereen binnen het Raakvlak-team, met jarenlange en steeds groeiende expertise binnen alle onroerenderfgoeddisciplines, aan boord te houden.

Met de opkomst van AI en steeds verder gaande digitalisering zal Raakvlak de komende beleidsperiode ook hierop inzetten. Digitalisering is essentieel om bijvoorbeeld diverse werkprocessen efficiënter te maken en voor een optimaal beheer van de interne data.

Beleidshistoriek en -context

In de Raakvlakgemeenten wordt (onroerend) erfgoed erkend als een volwaardige beleidsbevoegdheid die wordt behartigd door een schepen bevoegd voor erfgoed. Stad Brugge heeft reeds een decennialange traditie voor monumentenzorg en sinds 1977 een eigen archeologische dienst. Bijgevolg is het behoud en beheer van onroerend erfgoed reeds goed verankerd binnen het beleid. Bij de andere gemeenten was dit aanvankelijk minder sterk uitgebouwd. Toch werd het geïnventariseerde en beschermde onroerend erfgoed al enige tijd meegenomen bij de opmaak van GRUP's.

Met de oprichting van de intergemeentelijke archeologische dienst werd aan de hand van een Lokale Archeologische Advieskaart vergunningsaanvragen archeologisch onderzoek opgelegd als stedenbouwkundige voorwaarde in vergunningen. Met het in voege treden van het Onroerenderfgoeddecreet was dit

niet langer mogelijk.

Een volgende stap was de overheveling van de bevoegdheid voor vastgesteld onroerend erfgoed en de daaropvolgende oprichting van cel IOED Brugge en Ommeland in 2017. Dit betekende een boost bij de uitbouw van het lokale onroerenderfgoedbeleid. Stelselmatig werd het vastgesteld onroerend erfgoed verweven in het vergunningenbeleid, waarbij de IOED instaat voor een niet-bindende adviesverlening. De nauwe samenwerking met gemeentelijke diensten heeft geleid tot een erfgoedreflex bij zowel medewerkers als bestuursleden. Zo wordt bij de opmaak van beleidsplannen, GRUP's, masterplannen, e.a. de IOED betrokken. Burgers met vragen omtrent onroerend erfgoed en eigenaars van inventarispenden worden consequent doorverwezen naar de IOED.

Op Vlaams niveau zorgt de diverse sectorale wetgeving voor belemmeringen bij het uitbouwen van het lokale onroerenderfgoedbeleid. Het Vrijstellingenbesluit zorgt er bijvoorbeeld voor dat diverse handelingen die impact hebben op de erfgoedwaarden, zoals vervangen van schrijnwerk, schilderen van gevels of het kappen van bomen binnen de 15 meter van een gebouw, zijn vrijgesteld van een vergunning. De steeds strengere energie-eisen en conformiteitsattesten zorgen ervoor dat er soms ondoordacht energiebesparende maatregelen worden uitgevoerd, die de erfgoedwaarden aantasten. Voor lokale besturen ontbreken de nodige instrumenten om dit beleidsmatig aan te pakken. Zo is het niet mogelijk om vrijgestelde handelingen vergunningsplichtig te maken via een stedenbouwkundige verordening. Het Onroerenderfgoeddecreet biedt de mogelijkheid aan onroerenderfgoedgemeenten om toelatingsplichten voor vastgesteld onroerend erfgoed op te leggen, maar dit instrument is niet beschikbaar voor alle lokale besturen. De IOED poogt bovenstaande problematiek te ondervangen door dialoog met eigenaars en burgers en maximaal in te zetten op de integratie van onroerend erfgoed in planningsinstrumenten.

← De expo Verhalen uit de Ondergrond, Brugge in het jaar 1000 (2021-2024).

4.3. Analyse werkingsgebied

Inventarisatie van onroerend erfgoed: een stand van zaken

In tegenstelling tot vele Vlaamse gemeenten beschikt het werkingsgebied van Raakvlak, wegens de eerder recente inventarisatie, over relatief complete inventarissen **bouwkundig** erfgoed. Slechts zeer sporadisch wordt een gebouw of hoeve opgemerkt die onterecht niet op de inventaris werd opgenomen. Dit betreft voornamelijk hoeves die afgelegen zijn van het openbaar domein. Alhoewel er met betrekking tot naoorlogs erfgoed enkele items zijn vastgesteld, werden zoals in heel Vlaanderen deze niet consequent meegenomen tijdens de inventarisatie. Onlangs werd door dienst Monumentenzorg Brugge van start gegaan met een grondige inventarisatie van naoorlogs erfgoed. Een samenwerking met de IOED biedt kansen om dit uit te breiden binnen Regio Brugge.

Beernem, Zedelgem, en Brugge voor de binnenstad hebben reeds een waardering en categorisering uitgevoerd voor het bouwkundig erfgoed. De overige gemeenten zien de meerwaarde in van dit instrument. Jabbeke en Oostkamp zijn vragende partij om een waardering uit te voeren. De IOED bevraagt de overige gemeenten om mee in te stappen in een gezamenlijke waardering van de inventaris bouwkundig erfgoed.

Een grote lacune is dat er geen inventaris **landschappelijke erfgoedelementen** voorhanden is. Het project Houtig erfgoed dat samen met het Regionaal Landschap Houtland en Polders werd uitgevoerd (2022-2024), is een eerste stap in de opmaak van deze inventaris. Dankzij een PDPO-subsidie (Programma voor Plattelandsontwikkeling) werd het houtig erfgoed bij hoeves en kapellen geïnventariseerd en gewaardeerd. Bijkomend inventariseren is zeer tijdrovend, waardoor prioritair zal worden ingezet om de opgemaakte inventaris om te zetten naar een gezamenlijk beleid, die behoud van houtig erfgoed bewerkstelligt. Belangrijk is ook om de eigenaars en burgers te informeren en sensibiliseren, bv. door een infomarkt

en eventueel de bestaande premie Kleine Landschapselementen (KLE's) uit te breiden voor houtig erfgoed. Dit wordt verder onderzocht in samenspraak met de gemeenten en het Regionaal Landschap Houtland & Polders.

De ondergrond van Regio Brugge heeft een hoog archeologisch potentieel, met zowel gekende als ongekende sites. Bij de gekende sites vormt het uitblijven van nieuwe vastgestelde **archeologische zones** een bedreiging. Enkel de Vlaamse Overheid kan dit vaststellen. Raakvlak is vragende partij om bijkomend archeologische zones te laten vaststellen en het agentschap Onroerend Erfgoed hierbij maximaal te ondersteunen.

Met betrekking tot het **funerair erfgoed** is er een minder goed overzicht op de inventarisatie. Beernem heeft bijvoorbeeld alle begraafplaatsen geïnventariseerd en de graven met erfgoedwaarde gewaardeerd. Aangezien het inventariseren van historisch waardevolle graven een wettelijke verplichting is, zijn verschillende gemeenten hiermee gestart of plannen dit te doen. Raakvlak maakt een overzicht op van de huidige stand van zaken binnen het werkingsgebied en ondersteunt de gemeenten bij de inventarisatie en waardering van graven.

Maatschappelijke evoluties en hun impact op onroerend erfgoed

Religieus Erfgoed

Steeds meer **kerken** worden niet meer gebruikt voor de eredienst. Dit gegeven wordt zeer duidelijk aan de hand van de diverse kerkenbeleidsplannen die onlangs werden geactualiseerd of worden herzien. In iedere gemeente zijn er meerdere kerken voorzien om in de komende jaren te worden herbestemd tot een andere functie of worden voorzien van een nevenfunctie.

Vanuit diverse erfgoedraden, -verenigingen en -actoren wordt een bezorgdheid geuit omtrent **kapellen**. Waar in het verleden kapellen door

de omliggende gemeenschap werden onderhouden, is dit vaak minder tot niet meer het geval. Het gevolg is dat steeds meer kapellen zich in een slechte toestand bevinden. Niet alle kapellen zijn opgenomen op de inventaris bouwkundig erfgoed. Belangrijk is dat Raakvlak en de gemeenten een duidelijk overzicht krijgen van het aantal kapellen en de toestand. Net als bij funerair erfgoed zijn er reeds diverse gemeentelijke initiatieven hiertoe. Raakvlak is bereid de overige gemeenten te ondersteunen om een algemeen overzicht binnen het werkingsgebied op te maken.

Energie en bouwkundig erfgoed

Bij velen leeft het idee dat energiebesparende maatregelen en het behoud van erfgoedwaarden moeilijk tot niet te verzoenen zijn. Dit leidt tot een ondermijning van het draagvlak voor het behoud van historische gebouwen en wordt geregeld als argument bij een sloopaanvraag gebruikt. Erfgoedbehoud en energiemaatregelen zijn perfect te verzoenen, maar vereisen een aanpak op maat van het gebouw. Belangrijk is om eigenaars en architecten te informeren en sensibiliseren. Twee initiatieven worden hiertoe opgestart: Er wordt een interne databank opgebouwd met geslaagde voorbeelden van duurzame restauraties die als referentie en inspiratie kunnen dienen voor bouwheren en architecten. Verder worden via gemeentelijke infobladen en sociale media worden trotse eigenaars van een erfgoedpand in de kijker gezet met de nadruk op de omgang met energie.

Verdichting dorpskernen en inbreiding

Vlaanderen streeft ernaar om de inname van open ruimte drastisch in te perken en stimuleert hiertoe het verdichten van bestaande kernen. Dit heeft een impact op zowel de beeldkwaliteit van dorpen als op het bewaarde bouwkundig erfgoed. Inventarisplanden zijn doorgaans grote percelen die gegeerd zijn door projectontwikkelaars. Grotere percelen zijn namelijk beter geschikt voor grotere projecten waaronder meergezinswoningen.

Rondleiding in de binnenstad tijdens de BNA-contactdagen (2022).

Deze evolutie heeft verschillende gemeenten reeds aangezet tot de opmaak van een masterplan of woonontwikkelingsplan. De beeldkwaliteit en het karakter van een dorp, waar bouwkundig en houtig erfgoed in grote mate toe bijdragen, zijn hier een essentieel onderdeel. Bij de opmaak van dergelijke plannen zal de IOED de gemeenten ondersteunen om het aanwezige erfgoed en de beeldkwaliteit maximaal in de totaalvisie te integreren.

Ruimtelijke ordening

Zoals aangegeven is d.m.v. adviesverlening het onroerend erfgoed binnen het werkingsgebied goed verankerd in het vergunningenbeleid. Komende beleidsperiode hebben de meeste van de bevraagde gemeenten aangegeven dat er een nieuw beleidsplan ruimte zal worden opgemaakt. Raakvlak biedt hier ondersteuning om onroerend erfgoed maximaal in het ruimtelijk beleid te integreren. Alhoewel niet veel gemeenten hebben aangegeven om deze beleidsperiode een GRUP op te maken, biedt Raakvlak ondersteuning om het binnen de afbakening gelegen onroerend erfgoed te integreren. Diverse gemeenten gaven aan dat ze een masterplan voor dorpskernen zullen laten opmaken (cfr. supra). Dit om de bouwdruk binnen dorpskernen in goede banen te leiden. Erfgoed en beeldkwaliteit zijn hierin een belangrijk aspect.

4.4. Analyse actoren

Inleiding

Om tot een integrale en geïntegreerde erfgoedwerking te komen, is het belangrijk om zo veel mogelijk erfgoedactoren te betrekken bij de werking. Raakvlak heeft sinds veel jaren een goede samenwerking met diverse actoren. Met vele actoren is er reeds een goede samenwerking opgebouwd, maar met andere erfgoedactoren is het wenselijk dat ze nauwer bij de werking worden betrokken.

De samenwerking gebeurt op verschillende niveaus. We onderscheiden hieronder twee groepen, namelijk de partners en de stakeholders. De partners van Raakvlak zijn belanghebbenden die een actieve rol spelen of kunnen spelen in de werking. De stakeholders zijn personen of organisaties die belang hebben bij de werking, deze kunnen ondersteunen en vice versa. De overige actoren van het consultatienetwerk worden beschouwd als actoren waar projectmatig mee kan worden samengewerkt.

Partners

Vanzelfsprekend zijn de gemeentebesturen en gemeentelijke diensten binnen het werkingsgebied essentiële partners voor Raakvlak.

Een belangrijke partner is Regionaal Landschap Houtland en Polders (RLHP). RLHP werkt voornamelijk rond het streekeigen karakter, natuurrecreatie, natuureducatie, natuurbehoud en –beheer, herstel, aanleg en ontwikkeling van kleine landschapselementen. De werking van Raakvlak is complementair aan deze van het RLHP. Raakvlak geeft advies met betrekking tot bouwkundig en archeologisch erfgoed bij landschapsprojecten, zoals de landschapsherinrichting van historische sites. Het Regionaal Landschap Houtland ondersteunt Raakvlak bij haar adviezen betreffende landschappelijk erfgoed. Er wordt reeds meerdere jaren op projectmatige basis samengewerkt, zoals het PDPO-project inventarisatie houtig erfgoed aantoont. Komende beleidsperiode wordt samen bekeken hoe de inventarisatie kan ingezet worden in het gemeentelijk

beleid en worden middelen gezocht om nog meer landschappelijke erfgoedelementen te inventariseren.

Er zijn goede contacten met dienst Erfgoed van de Provincie West-Vlaanderen. De komende jaren zal nog samengewerkt worden aan diverse publieksprojecten.

Traditioneel werkt Raakvlak zeer nauw samen met de Dienst Gebiedsgerichte werking van de Provincie West-Vlaanderen, met het agentschap Onroerend Erfgoed, het HEY museum uit Knokke-Heist en Erfgoedcel Brugge. In Brugge zijn Dienst Monumentenzorg en Erfgoedzaken, dienst Patrimoniumbeheer en de Groendienst belangrijke ondersteunende partners. Uiteraard zijn de gemeentelijke diensten, waaronder vooral de diensten ruimtelijke ordening, partners van het eerste uur.

Belangrijke partners zijn (of worden) ook de gemeentelijke (cultuur of) erfgoeddraden en/of –cellen en de Commissie voor Stedenschoon in Brugge. Naar de toekomst toe wenst Raakvlak het consultatienetwerk met historische en heemkundige verenigingen en genootschappen die werkzaam zijn in het gebied verder uit te breiden. Daarnaast zullen ook alle lokale afdelingen van Natuurpunt binnen het werkingsgebied, de Bosgroep Houtland en de Oostkustpolder benaderd worden, rechtstreeks of indirect via regionale projecten of initiatieven.

De intercommunale WWI die in het grootste deel van West-Vlaanderen de gemeenten actief ondersteunt, neemt ook het initiatief om de werking van IOED's in het werkingsgebied te begeleiden. De WWI staat in voor de organisatie van een overleg tussen de West-Vlaamse IOED's en Regionale Landschappen.

Stakeholders

De huidige stakeholders komen uit diverse hoeken en zijn te situeren bij de aangrenzende Intergemeentelijke Onroerenderfgoeddiensten - met inbegrip van de intergemeentelijke archeologische werking van Erfgoed Zeeland-, in de onderwijssector en de wereld van de bouw. Binnen de onderwijssector zijn er de lagere en secundaire scholen, voor wie Raakvlak workshops inricht, en de hogescholen die op Raakvlak beroep kunnen doen in het kader van bijvoorbeeld de opleiding geschiedenis. Wat de bouwsector betreft, zijn de aannemers, architecten en studiebureaus stakeholders, maar ook projectontwikkelaars en sociale huisvestingsbedrijven.

Andere ondersteunende organisaties zijn van oudsher het Brugse Stadsarchief en Avansa Regio Brugge, maar ook overheidsdiensten zoals Vlaams Landmaatschappij (VLM), Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), agentschap Natuur en Bos (ANB), agentschap Wegen en Verkeer (AWV) en ook de universiteiten, waarmee vaak wordt samengewerkt, en ook de Vlaamse Vereniging Steden & Gemeenten (VSG) die steun biedt bij gemeentelijke problematieken. Daarnaast kan de lokale en regionale pers als stakeholder worden beschouwd. Uiteraard is

ook het publiek belanghebbende, met cultureel geïnteresseerden, buurtbewoners, passanten, toeristen, enz.

Raakvlak houdt de mogelijkheden open om de groep stakeholders uit te breiden met bijvoorbeeld de musea uit het werkingsgebied, zoals museum Torhouts Aardewerk, en de bezoekerscentra Bulskampveld in Beernem, Beisbroek in Sint-Andries, het Zwin in Knokke-Heist en tenslotte Bezoekerscentrum Damme en de Zwinstreek.

Een andere groep stakeholders die op projectbasis kan betrokken worden zijn allerlei gespecialiseerde organisaties (VLIZ, Unesco) en verenigingen op Vlaams (Epitaaf vzw, CAG, Parcum) of regionaal niveau (West-Vlaamse Molens, Heemkunde).

Herita, de netwerkorganisatie die verschillende Vlaamse erfgoedsites beheert, maar ook erfgoedactiviteiten organiseert en dienstverlenend optreedt ter ondersteuning van de verschillende erfgoedzorgers is een belangrijke ondersteunende stakeholder.

Daarnaast streeft Raakvlak ook naar een samenwerking met de gemeentelijke archieven, diensten cultuur, bibliotheken, kerkfabrieken en diensten toerisme en toeristische initiatieven, zoals lokale WW's, Het Brugs Ommeland en Westtoer, binnen het werkingsgebied.

Tenslotte streeft Raakvlak naar een integrale en geïntegreerde werking, waarbij erfgoed als een geheel beschouwd wordt en ook de culturele sector betrokken kan worden. Voorbeelden hiervan zijn de erfgoedcellen Brugge en Kusterfgoed, de in oprichting zijnde IGS bovenlokale cultuurwerking Regio Brugge en op Vlaams niveau FARO.

↓ Rondleiding op de site Ter Doest naar aanloop van Open Monumentendag 2022.

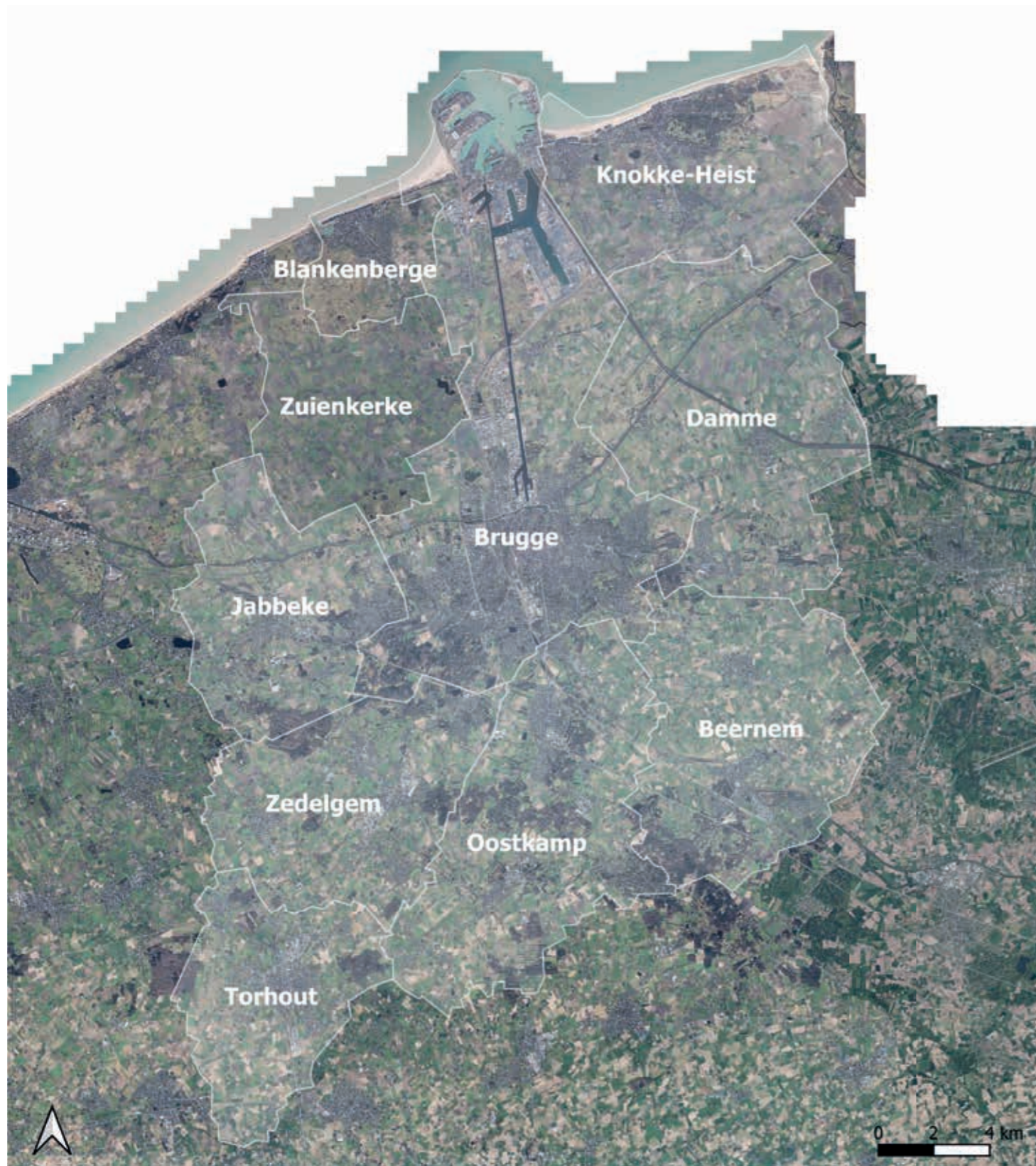
©Provincie West-Vlaanderen

← Stadsarcheoloog Frederik geeft uitleg tijdens de archeologiedagen op de site van de Sint-Godelieveabdij in 2024.

DEEL 2

BELEIDSPLAN RAAKVLAK 2027-2032

Inleiding

Raakvlak vormt de koepel van een brede erfgoedwerking voor de acht aangesloten steden en gemeenten uit referentieregio Brugge: Beernem, Brugge, Damme, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Torhout en Zedelgem.

Raakvlak staat in voor de coördinatie, digitalisering, administratie, communicatie en ondersteuning van de celwerking. De cellen zijn:

De cel IOED Brugge en Ommeland

ondersteunt bij de uitwerking en uitvoering van een gemeenschappelijk onroerenderfgoedbeleid en zet in op het verbreden van het maatschappelijk draagvlak, o.a. door publiekswerking.

De cel Onroerenderfgoeddepot Brugge en Ommeland

beheert het regionaal onroerenderfgoeddepot en de collectie, maakt archeologische ensembles online raadpleegbaar en werkt mee bij publieksactiviteiten.

De cel AardeWerk

voert archeologisch onderzoek uit van archeologienota tot opgraving, en vertaalt dit in vorm van rapporten, publicaties en via gerichte publiekswerking.

De cel Stadsarcheologie Brugge

staat in voor de beleidsmatige ondersteuning van andere stadsdiensten, voert eigen onderzoek uit, volgt onderzoek uitgevoerd door derden op en initieert publiekswerkingsinitiatieven zoals 123Archeologie.be.

- ↖ Erfgoedarbeider Jurgen neemt dronefoto's van een stadsopgraving.
- ← Erfgoedconsulent Tom geeft uitleg bij het Merovingisch huis tijdens Open Monumentendag 2025.
- ↑ Erfgoedpand aan de Dudzelesteenweg, Damme

Archeoloog Dieter geeft uitleg op de opgraving aan de Eekhoutpoort, Brugge (2023)

5. Onze kernwaarden

De identiteit of ziel van Raakvlak vormt het fundament van onze werking. Onze kernwaarden zijn de leidraad in het vervullen van onze maatschappelijke opdracht en het waarborgen van professionele integriteit. We onderscheiden vier centrale waarden:

Respect

voor onroerend erfgoed – We hanteren een zorgvuldige en duurzame benadering van het verleden, met aandacht voor archeologisch, bouwhistorisch en landschappelijk erfgoed.

Participatie

We bouwen actief aan samenwerking met burgers, gemeenten, vrijwilligers en erfgoedgemeenschappen, vanuit gedeeld engagement en betrokkenheid voor onroerend erfgoed.

Expertise

We werken vanuit diepgaande vakkennis, wetenschappelijke onderbouwing en jarenlange ervaring in onroerenderfgoedzorg.

Veerkracht

We erkennen de kracht van onroerend erfgoed als een bron van inspiratie en stabiliteit in een veranderende samenleving.

6. Missie

Raakvlak stimuleert een duurzame en integrale onroerenderfgoedzorg in acht gemeenten en steden uit referentieregio Brugge.

We ondersteunen gemeentebesturen, organisaties en burgers bij het behoud, beheer, herbestemmen en valoriseren van archeologisch, bouwkundig en landschappelijk erfgoed. Vanuit onze rol als regionaal kenniscentrum is Raakvlak het eerste aanspreekpunt.

We streven naar een geïntegreerde en integrale erfgoedzorg die toekomstgericht, duurzaam en maatschappelijk gedragen is. We hechten groot belang aan een brede participatie bij publiekswerking en delen onze kennis breed, zodat erfgoed leeft in de samenleving.

7. Visie

Raakvlak maakt onroerend erfgoed zichtbaar, betekenisvol en gedragen in referentieregio Brugge.

Raakvlak ondersteunt, via intergemeentelijke samenwerking, acht lokale besturen in referentieregio Brugge bij de uitvoering en verdere uitbouw van het gemeenschappelijk onroerenderfgoedbeleid. Door de krachten te bundelen realiseren wij een **efficiënt** en **duurzaam** beheer van het onroerend erfgoed in Brugge en Ommeland.

Met een **integraal** en **geïntegreerd** beleid streeft Raakvlak naar een duurzame, consequente en kwalitatieve onroerenderfgoedzorg. Het gemeentelijke belang vormt daarbij steeds de rode draad. De zorg voor het gemeenschappelijk archeologisch, bouwhistorisch en landschappelijk erfgoed gebeurt hierbij in nauwe samenwerking met diverse partners en stakeholders.

Als **kenniscentrum** verwerft Raakvlak actief nieuwe inzichten, ontwikkelt regionale instrumenten en versterkt de expertise in de regio. We zetten in op grensoverschrijdende co-creatie, waarbij geografische, culturele, wetenschappelijke,

ideologische en onzichtbare grenzen worden doorbroken, zodat onze onroerenderfgoedprojecten, kennis en publieksactiviteiten ook buiten het kerngebied kunnen inspireren en begeisteren.

Publiekswerking vormt een essentiële pijler binnen onze visie. We maken erfgoed zichtbaar, tastbaar, betekenisvol en participatief voor een breed publiek. Via inspirerende communicatie, educatie, vrijwilligerswerking en publieksmomenten versterken we het maatschappelijk draagvlak en zorgen we dat onroerenderfgoed leeft in de samenleving.

8. SWOT-Analyse

De SWOT-analyse vloeit voort uit de omgevingsanalyse en is het resultaat van de consultatieronde gemaakt in de loop van 2025 met alle partnergemeenten en de structurele overlegmomenten met de adviesraad, het beheerscomité, lokale erfgoedraden en met alle medewerkers van Raakvlak van de voorbije beleidsperiode.

Sterktes

- **Referentieregio Brugge is een regio met een sterke erfgoed-identiteit** en voldoende bewustzijn van het belang van onroerend erfgoed
- **Een lange traditie voor een erfgoedbrede samenwerking in de regio**, met o.a. erfgoedcellen, musea en bezoekerscentra
- **Sterk verankerde regionale werking** in Brugge en ommeland met grote naambekendheid
- **Constructieve samenwerking** met gemeentelijke diensten Ruimtelijk Ordening en Cultuur/Erfgoed
- **Breed gekende en makkelijk vindbare loketfunctie**
- **Regionaal kenniscentrum** met meer dan 20 jaar ervaring in kennisopbouw
- **Structurele ondersteuning van stagiairs, studenten en onderzoekers**
- **Uitgebreid structureel netwerk** van partners en actoren op lokaal, regionaal en Vlaams niveau en een thematisch internationaal netwerk
- **Integrale en geïntegreerde erfgoedwerking** onder de koepel van Raakvlak met sterke interne samenwerking door een gemotiveerd en innovatief team
- **Gestructureerde publiekswerking** met een breed en toegankelijk **educatief aanbod**
- **Duurzame vrijwilligerswerking** gedragen door decennialange ervaring
- **Uitstekende bureau- en depotfaciliteiten**
- **Aantrekkelijke en raadpleegbare collectiewebsite**

Zwaktes

- **Nadruk op archeologisch en bouwkundig erfgoed** binnen de integrale aanpak
- **Het wegwerken van historische achterstand in archeologische rapportage** leidt tot een nieuwe achterstand bij recentere onderzoeken.
- **Perifere ligging van de dienst met beperkte bereikbaarheid met openbaar vervoer** die publieksbezoeken en vrijwilligerswerking belemmert
- **Door stijgende loonkosten is de verhouding tussen personeelsmiddelen en werkingsmiddelen niet meer in balans**, waardoor operationele slagkracht en flexibiliteit onder druk staan

Kansen

- **Versterkte samenwerking binnen consultatienetwerk** met bijvoorbeeld Regionaal Landschap Houtland & Polders, Provincie West-Vlaanderen, Vlaamse Landmaatschappij, Cultuurcentrum Aardenburg, Erfgoed Zeeland en lokale actoren
- **Inspelen op erkenning van regio Noord West-Vlaanderen als lea­dergebied** om gericht in te zetten op beoogde werkslijnen
- **Samenwerking met IGS Bovenlokale Cultuurwerking Regio Brugge en Erfgoedcellen Brugge en Kusterfgoed** voor een bredere, geïntegreerde erfgoedwerking
- **Uitbouw kennis over landschappelijk erfgoed** in samenwerking met Landschapspark Zwinstreek, Geopark Schelde Delta, Bulskampveld en Vloethemveld
- **Werkingsgebied uitbreiden** naar Blankenberge en Zuienkerke om de volledige referentieregio te dekken
- **Sensibilisering** rond restauratie van bouwkundig erfgoed en energetische ingrepen
- **Herbestemming van religieus erfgoed** als kans voor behoud en hergebruik
- Verder bouwen op de succesvolle en gewaardeerde publiekswerking rond archeologie om ook een **publiekswerking rond bouwkundig en landschappelijk erfgoed uit te bouwen**
- **Doelgroepen verbreden** met aandacht voor diversiteit en inclusie binnen het werkingsgebied
- **De publieksfaciliteiten van de Erfgoedfabriek** uitbouwen als knooppunt voor een brede publiekswerking rond archeologie en depot
- **Digitalisering en verrijking van de collectie** om zichtbaarheid en toegankelijkheid te vergroten
- **Digitalisering van werkprocessen** voor meer efficiëntie en betere dienstverlening
- **Onroerenderfgoed versterken met behulp van artificiële intelligentie**, door bijvoorbeeld samen te werken met FARO, HOWest en VIVES

Bedreigingen

- **Fragmentarische Vlaamse regelgeving** bemoeilijkt consistent beheer en behoud van onroerend erfgoed
- **Geen vaststellingen van nieuwe archeologische zones** bedreigt zowel gekende als ongekende sites
- **Spanningen tussen sectoren** (economie, landbouw, natuur, energie) ondermijnen erfgoedbehoud
- **Strengere energie-eisen** bedreigen draagvlak en behoud van bouwkundig erfgoed
- **Druk op bouwkundig erfgoed** in dorpskernen door intensieve inbreiding en ontwikkelingen
- **Grote werklust** door een uitgebreid onroerenderfgoedpakket binnen de regio
- **Financieringsmodel Raakvlak staat onder blijvende druk**, wegens wanverhouding reële kosten en structurele subsidiëring
- **Versnippering van het gemeentelijk landschap**, belemmert slagkracht bij regionale uitdagingen zoals klimaatadaptatie en onroerenderfgoedzorg
- **Vaststellen bouwkundige en landschappelijke erfgoedelementen enkel mogelijk voor OEG's**, bemoeilijkt andere lokale besturen bij de uitbouw van een lokaal onroerenderfgoedbeleid

← Restauratie van een molen, Blinde Ezelstraat, Beernem.

9. Beleidsdoelstellingen

Leeswijzer

Op de volgende pagina's wordt een overzicht gegeven van de strategische doelstellingen, telkens met bijhorende operationele doelstellingen en actieplannen.

Vóór de nummering van de actieplannen vindt de lezer één of meerdere gekleurde bolletjes terug. Deze staan symbool voor Raakvlak of de respectievelijke celwerking waarvoor het actieplan van toepassing is. Actieplannen waarbij enkel Raakvlak is aangeduid (oranje) worden opgevolgd door de overkoepelende werking van de dienst. Cellen kunnen hier vrijblijvend aan bijdragen, maar moeten geen verantwoording afleggen voor het al dan niet realiseren van het actieplan. Wanneer de specifieke cellen worden aangeduid, draagt de cel wel deze verantwoordelijkheid.

Op deze manier is het voor de subsidiërende overheid duidelijk voor welke doelstellingen en actieplannen de ontvangen subsidies worden ingezet. Daarnaast kan het document dienen als werkdocument en houvast voor de langetermijnplanning van Raakvlak en de cellen.

De betekenis van de gekleurde bolletjes kan worden geraadpleegd in onderstaande legende.

- Raakvlak
- cel IOED
- cel Onroerendergoeddepot Brugge en Ommeland
- cel AardeWerk
- cel Stadsarcheologie Brugge

SD1. Raakvlak bouwt verder aan een integraal en geïntegreerd onroerenderfgoedbeleid in Brugge en Ommeland

Raakvlak ontwikkelt een toekomstgericht, duurzaam en kwaliteitsvol erfgoedbeleid voor het volledige werkingsgebied, gedragen door lokale besturen én burgers. Via informatieverstrekking, advisering en praktische ondersteuning begeleidt Raakvlak de gemeenten bij de uitvoering van het gezamenlijke erfgoedbeleid en het Onroerenderfgoeddecreet. Daarnaast positioneert Raakvlak zich als laagdrempelig aanspreekpunt en regionaal knooppunt voor vragen over onroerend erfgoed.

← Plaatsbezoek langs de Vivensteenweg in Damme

1.1. Ondersteunend beleid inzake integrale en geïntegreerde erfgoedzorg

- 1.1.1. Raakvlak stemt het erfgoedbeleid af met en tussen de gemeentebesturen, het Agentschap Onroerend Erfgoed, IOED's, gemeentelijke- en provinciale diensten en andere lokale en regionale erfgoedactoren.
- 1.1.2. Raakvlak neemt actief deel aan erfgoed- en cultuurraden binnen het werkingsgebied.
- 1.1.3. Raakvlak informeert gemeentelijke administraties, bouwheren, architecten en studie bureaus over het Onroerenderfgoeddecreet.
- 1.1.4. Raakvlak verstrekt informatie over relevante premiesystemen inzake onroerend erfgoed aan partnergemeenten.
- 1.1.5. Raakvlak begeleidt gemeenten en belanghebbenden bij wijzigingen in de erfgoedwetgeving die impact hebben op het lokale en bovenlokale beleid.
- 1.1.6. Raakvlak begeleidt diverse archeologietrajecten met aandacht voor kostenefficiëntie en wettelijke conformiteit

1.2. Bewaken van uniformiteit in de uitvoering en verdere uitbouw van het gezamenlijk onroerenderfgoedbeleid

- 1.2.1. Raakvlak hanteert een uniforme intergemeentelijke onroerenderfgoed adviesverlening.
- 1.2.2. Raakvlak werkt samen met gemeentelijke diensten om de regionale erfgoedzorg te versterken.
- 1.2.3. Raakvlak ondersteunt, begeleidt of initieert bij opportuniteiten tot verbreding van de regionale erfgoedwerking binnen het werkingsgebied.
- 1.2.4. Raakvlak begeleidt gemeenten bij het ontwikkelen van een gezamenlijk beleid rond metaaldetectie.
- 1.2.5. Raakvlak onderzoekt samen met de gemeenten en het Regionaal Landschap Houtland en Polders om het geïnventariseerd houtig erfgoed op te nemen in het gemeenschappelijk onroerenderfgoedbeleid.

1.3. Regionaal aanspreekpunt voor archeologisch, bouwkundig en landschappelijk erfgoed

- 1.3.1. Binnen de loketfunctie beantwoordt Raakvlak vragen van gemeenten en inwoners over het gezamenlijke onroerenderfgoedbeleid en de geldende regelgeving.
- 1.3.2. Raakvlak levert preadviezen en adviezen over onroerend erfgoed bij ruimtelijke uitvoeringsplannen, omgevingsvergunningen, meldingen in een beschermd stads- of dorpsgezicht en bij niet-vergunningsplichtige ingrepen op vraag van besturen en burgers.
- 1.3.3. Raakvlak ondersteunt de diensten Ruimtelijke Ordening bij vragen over de onroerenderfgoedregelgeving. Bv. het al dan niet verplicht toevoegen van een archeologienota bij een omgevingsvergunning.
- 1.3.4. Raakvlak adviseert bij meldingen van archeologische (toevals-)vondsten en bewaakt het correcte verloop van het wettelijk traject.
- 1.3.5. Raakvlak informeert en sensibiliseert metaaldetectoristen bij vondstmeldingen.

1.4. Ondersteuning van onroerenderfgoedgemeenten

- 1.4.1. Raakvlak begeleidt gemeenten die kiezen voor erkenning als onroerenderfgoedgemeente.
- 1.4.2. Raakvlak werkt samen met gemeentelijke diensten bij de uitvoering van de overgedragen taken in het kader van deze erkenning.

SD2. Raakvlak staat in voor een toekomstgericht behoud en beheer van het gemeenschappelijk onroerend erfgoed

Raakvlak ontwikkelt een regionale langetermijnvisie op onroerenderfgoedzorg, waarin onderzoek, inventarisatie, bescherming, beheer en ontsluiting naadloos op elkaar aansluiten. Hergebruik, herbestemming en valorisatie worden gestimuleerd als strategieën tegen verval en als hefboom voor beleving, draagvlak en bewustwording. Raakvlak bewaakt de kwaliteit van behoud- en beheersmaatregelen en speelt in op maatschappelijke noden, wensen en richtlijnen

← Sint Remberthekapel, Torhout.

2.1. Ondersteuning bij hergebruik en herbestemming van bouwkundig erfgoed

- 2.1.1. Raakvlak begeleidt eigenaars, architecten en bouwpromotoren bij verbouwingen met het oog op maximaal behoud van erfgoedwaarden.
- 2.1.2. Raakvlak werkt op vraag van gemeenten of kerkfabrieken mee aan de her- of nevenbestemming van kerken.

2.2. Ondersteuning bij het beheer van onroerenderfgoedinventarissen

- 2.2.1. Raakvlak staat in voor het actueel houden van de inventaris bouwkundig erfgoed.
- 2.2.2. Raakvlak neemt een coördinerende rol op in het waarderen, categoriseren en actualiseren van erfgoedinventarissen.

2.3. Inventarisatie en waardering van niet-beschermd of niet-geïnteriseerd erfgoed

- 2.3.1. Raakvlak ondersteunt de opmaak van thematische inventarissen, zoals voor funerair erfgoed, kapellen, landschappelijke erfgoedelementen, klein ruraal erfgoed, industrieel erfgoed en naoorlogs erfgoed.
- 2.3.2. Raakvlak stemt de methodiek van inventariseringsinitiatieven af binnen het werkingsgebied en werkt hiervoor samen met externe partners zoals het 'Agentschap Onroerend Erfgoed', 'Regionaal Landschap Houtland & Polders' en andere IOED's.

2.4. Verzoening van onroerenderfgoedzorg met klimaatuitdagingen

- 2.4.1. Raakvlak volgt innovaties in de bouw- en onroerenderfgoedsector op en informeert hierover binnen het werkingsgebied.
- 2.4.2. Raakvlak onderzoekt hoe klimaatadaptieve maatregelen geïntegreerd kunnen worden in onroerenderfgoedbeheer en -behoud.
- 2.4.3. Raakvlak informeert en sensibiliseert eigenaars en bouwheren om energiebesparende maatregelen uit te voeren met respect voor de erfgoedwaarden.
- 2.4.4. Raakvlak gaat in dialoog met energieconsulenten, zoals de Woonwinkel, om de energie- en erfgoedadviezen op elkaar af te stemmen.

2.5. Zorg voor archeologische ensembles uit Brugge en Ommeland

- 2.5.1. Raakvlak neemt archeologische ensembles (vondsten, stalen en onderzoeksdocumentatie) uit het werkingsgebied op in de collectie, conform de geldende depotrichtlijnen.
- 2.5.2. Raakvlak bewaart en registreert archeologische vondsten volgens de actuele depotnormen.
- 2.5.3. Raakvlak streeft naar duurzame en efficiënte bewaring van digitale archeologische data.
- 2.5.4. Raakvlak sensibiliseert zakelijkrechthouders, eigenaars en archeologen om bij een erkend onroerenderfgoeddepot te deponeren.
- 2.5.5. Raakvlak bewaakt de integriteit en samenhang van archeologische ensembles in het kader van regionale erfgoedzorg.
- 2.5.6. Raakvlak sensibiliseert uitvoerders van archeologisch onderzoek voor proactieve conservatie op het terrein.
- 2.5.7. Raakvlak tracht versnipperde en verspreide archeologische ensembles uit het werkingsgebied op te sporen en te herenigen in het depot.

2.6. Samenwerking met onroerenderfgoeddepots

- 2.6.1. Raakvlak werkt samen met andere Vlaamse onroerenderfgoeddepots.
- 2.6.2. Raakvlak neemt actief deel aan het Vlaams Depotnetwerk en ondersteunt een verankering van het netwerk als partner in het onroerenderfgoedbeleid.
- 2.6.3. Raakvlak ondersteunt via het Vlaams Depotnetwerk, depots die een erkenning als onroerenderfgoeddepot nastreven en helpt bij het afstemmen van hun depotprofiel op de eigen depotwerking.
- 2.6.4. Raakvlak stimuleert kennisdeling en kwaliteitsverbetering binnen het depotlandschap.
- 2.6.5. Raakvlak stemt verder af met Musea Brugge, erfgoedcellen Brugge en Kusterfgoed rond de ondersteuning van de regionale erfgoedzorg.

SD3. Raakvlak positioneert zich als het regionaal kenniscentrum voor onroerend erfgoed

Raakvlak verwerft actief kennis, voert eigen onderzoek uit en publiceert op regionaal en nationaal niveau. Door expertise te ontsluiten via publicaties, studiedagen en digitale kanalen, versterkt Raakvlak de erfgoedwerking van de aangesloten gemeenten en draagt het bij aan een breder maatschappelijk en wetenschappelijk draagvlak.

← Lezing tijdens de studiedag Conflict in Contact 2023.

3.1. Kennisverwerving over archeologisch, landschappelijk en bouwkundig erfgoed

- 3.1.1. Raakvlak voert zelfstandig archeologisch, bouwhistorisch en landschappelijk onderzoek uit.
- 3.1.2. Raakvlak bouwt continu aan zijn expertise inzake onroerend erfgoed.
- 3.1.3. Raakvlak synthetiseert kennis in eigen publicaties, handleidingen en draagt bij aan externe publicaties en afwegingskaders.

3.2. Versterking van de rol als regionaal kenniscentrum

- 3.2.1. Raakvlak stelt zijn kennisarchief ter beschikking voor educatieve en wetenschappelijke doeleinden en stimuleert onderzoek op de eigen collectie.
- 3.2.2. Raakvlak maakt geregistreerde archeologische ensembles digitaal vindbaar en doorzoekbaar.
- 3.2.3. Raakvlak bouwt, in samenwerking met Musea Brugge de fysieke en digitale bibliotheek rond onroerend erfgoed verder uit.
- 3.2.4. Raakvlak bewaakt de betrouwbaarheid van de eigen website, inventarisatieprogramma's en digitale communicatie als informatiebron.
- 3.2.5. Raakvlak neemt actief deel aan redactieraden van relevante erfgoedpublicaties en draagt bij aan inhoudelijke kwaliteit en verspreiding van kennis.

3.3. Actieve kennisdeling en -verwerving

- 3.3.1. Raakvlak neemt deel aan studiedagen, congressen en andere kennisgerichte evenementen.
- 3.3.2. Raakvlak deelt kennis met andere IOED's, o.a. door deelname aan netwerkmomenten en studiedagen van het Netwerk Onroerend Erfgoed en het agentschap Onroerend Erfgoed.
- 3.3.3. Raakvlak wisselt expertise uit tijdens regionale, bovenlokale en internationale netwerkmomenten en studiedagen.
- 3.3.4. Raakvlak volgt publicaties en activiteiten van regionale actoren op en deelt relevante kennis met collega's, adviesraad, beheerscomité en gemeentelijke netwerken.

3.4. Stimuleren van wetenschappelijk onderzoek

- 3.4.1. Raakvlak ontsluit kennis over streekgebonden erfgoed voor vakspecialisten.
- 3.4.2. Raakvlak publiceert eigen onderzoek in regionale, nationale en internationale vaktijdschriften.
- 3.4.3. Raakvlak (co-)organiseert opleidingen, informatiedagen, workshops en congressen voor vakspecialisten.
- 3.4.4. Raakvlak begeleidt en ondersteunt wetenschappelijk onderzoek door derden, zoals thesis- en doctoraatstudenten.

SD4. Raakvlak stimuleert, participeert en initieert samenwerkingsverbanden.

Als aanspreekpunt voor onroerend erfgoed in Brugge en Ommeland vervult Raakvlak een verbindende rol tussen diverse erfgoedactoren. Door samenwerking en afstemming met lokale, bovenlokale en regionale partners wordt gestreefd naar een integrale en geïntegreerde onroenderfgoedwerking die beleidsdomeinen overstijgt en maatschappelijke meerwaarde creëert.

← Sfeerbeeld van een strandruimactie in het kader van subsidieproject Zwinstrandvondsten (2025).

4.1. Samenwerking met erfgoedspelers binnen en buiten de regio

- 4.1.1. Raakvlak werkt actief samen met erfgoedorganisaties, musea en bezoekerscentra in de regio, zoals 'Erfgoedcel Brugge', 'Erfgoedcel Kusterfgoed', 'Regionaal Landschap Houtland & Polders' en de Provincie West-Vlaanderen.
- 4.1.2. Raakvlak bouwt partnerschappen uit met erfgoedinstanties buiten het werkingsgebied, zoals 'Stichting Erfgoed Zeeland' en Hansestadt Lübeck.
- 4.1.3. Raakvlak zet blijvend in op het verbreden en versterken van het consultatienetwerk met relevante erfgoedactoren.

4.2. Integratie van onroerend erfgoed binnen andere beleidsdomeinen

- 4.2.1. Raakvlak werkt actief samen met bijvoorbeeld de IGS Bovenlokale Cultuurwerking Regio Brugge, de cultureel-erfgoedcellen Brugge en Kusterfgoed en Avansa Regio Brugge aan de verdere uitbouw van een bovenlokaal cultuurbeleid en -werking.
- 4.2.2. Raakvlak stemt af met gemeentelijke diensten zoals ruimtelijke ordening, milieu en toerisme, met het oog op wederzijdse versterking van beleidsdoelstellingen.
- 4.2.3. Raakvlak werkt actief mee als trekker en partner in regionale projecten die opgezet worden vanuit bovenlokale cultuurwerking en cultureel-erfgoedwerking.

4.3. Deelname aan stuur- en werkgroepen van geïntegreerde projecten

- 4.3.1. Raakvlak neemt actief deel aan stuurgroepen van grootschalige en geïntegreerde projecten, waarbij het de erfgoedbelangen behartigt. Zoals bijvoorbeeld 'Landschapspark Zwinstreek'; 'Geopark Schelde Delta'; Werkgroep Natuur, landschappen en Erfgoed Landschapspark Bulskampveld; onroenderfgoedrichtplannen of landinrichtingsprojecten.

SD5. Raakvlak versterkt het maatschappelijk draagvlak voor onroerend erfgoed

Raakvlak wil een breed en divers publiek begeistern voor (streekgebonden) onroerend erfgoed. Door burgers te informeren, te inspireren en actief te betrekken – ongeacht leeftijd, achtergrond of rol – vergroot Raakvlak de collectieve bewustwording rond erfgoed. Vrijwilligerswerking, educatie, communicatie en publieksgerichte activiteiten vormen de kern van deze verbindende erfgoedstrategie.

← Publieksmedewerker Caroline geeft een workshop uit het educatieve project "123 Archeologie!".

5.1. Inspireren en informeren via brede communicatie

- 5.1.1. Raakvlak voert een actief communicatiebeleid in samenwerking met partnergemeenten, onder meer door het delen van 'good practices' rond (energetische) erfgoedrenovatie.
- 5.1.2. Raakvlak garandeert een transparante en snelle interne communicatie met het team, adviesraad, beheerscomité, lerend netwerk en gemeentelijke erfgoedraden.
- 5.1.3. Raakvlak communiceert extern op een begrijpelijke en inspirerende manier, op maat van de doelgroep, via sociale media, nieuwsbrieven, pers, publicaties en jaarverslagen.
- 5.1.4. Raakvlak experimenteert met en past innovatieve digitale communicatietools toe waar relevant.
- 5.1.5. Raakvlak bewaakt de consistentie en toegankelijkheid van alle communicatiekanalen.

5.2. Publieksgerichte ontsluiting van kennis

- 5.2.1. Raakvlak ontsluit onderzoeksdata via de eigen website, inventarisatieprogramma's en externe platformen zoals 'erfgoedbrugge.be'.
- 5.2.2. Raakvlak biedt burgers en onderzoekers toegang tot de bibliotheek, het archief en de collectie.
- 5.2.3. Raakvlak stimuleert kennisdeling via laagdrempelige formats en publieksvriendelijke interpretatie.

5.3. Inspirerende onroerenderfgoedpubliekswerking

- 5.3.1. Raakvlak bestendigt zijn positie als inspirerende speler in Vlaanderen door kwaliteitsvolle publiekswerking rond erfgoed te ontwikkelen en te delen.
- 5.3.2. Raakvlak zet in op inclusieve publiekswerking die rekening houdt met diverse doelgroepen en noden. Bijvoorbeeld via meertalige communicatie, toegankelijke formats en samenwerking met sociale organisaties.
- 5.3.3. Raakvlak ontwikkelt publieksgerichte formats die erfgoedkennis toegankelijk maken voor een breed publiek. Bijvoorbeeld via podcasts, video's, interactieve kaarten, erfgoedwandelingen of digitale storytelling.
- 5.3.4. Raakvlak organiseert publieksactiviteiten die de link leggen tussen wetenschappelijk onderzoek en erfgoedbeleving. Bijvoorbeeld lezingenreeksen, tentoonstellingen, archeologische opendeurdagen of participatieve workshops.
- 5.3.5. Raakvlak werkt samen met scholen, jeugdverenigingen en educatieve partners om erfgoed op een laagdrempelige manier te ontsluiten. Bijvoorbeeld via lespakketten, educatieve modules of erfgoedspelletjes.
- 5.3.6. Raakvlak stimuleert participatie van burgers in erfgoedprojecten via citizen science, co-creatie en vrijwilligerswerking. Bijvoorbeeld door burgers te betrekken bij inventarisatie of het digitaliseren van collecties.
- 5.3.7. Raakvlak evalueert de impact van publiekswerking via onder meer publieksbevragingen, bezoekersstatistieken en feedbackmomenten. Deze inzichten worden gebruikt om de publiekswerking te verbeteren en te verfijnen.
- 5.3.8. Raakvlak versterkt de zichtbaarheid van onroerend erfgoed in de publieke ruimte. Bijvoorbeeld via erfgoedborden, QR-codes op archeologische sites, of tijdelijke installaties op erfgoedlocaties.

5.4. Organisatie en ondersteuning van erfgoedpublieksmomenten

- 5.4.1. Raakvlak neemt actief deel aan terugkerende erfgoedevenementen zoals Erfgoeddag, Archeologiedagen, Open Monumentendag en Kriktrak.
- 5.4.2. Raakvlak speelt flexibel in op ad hoc kansen voor publiekswerking, zoals themadagen en festivals in de regio.

5.5. Educatief programma en leertrajecten

- 5.5.1. Raakvlak stimuleert erfgoededucatie als middel tot participatie en bewustwording.
- 5.5.2. Raakvlak onderhoudt en breidt bestaande educatieve initiatieven uit, zoals 123Archeologie.be.
- 5.5.3. Raakvlak biedt ruimte voor korte en lange stagetrajecten, waaronder veldwerk- en depotstages, stages in het kader van lerarenopleidingen, VDAB-trajecten en BIS-stages.
- 5.5.4. Raakvlak ontwikkelt indien externe projectsubsidies voorhanden zijn een educatieve module rond bouwkundig erfgoed.

5.6. Vrijwilligerswerking als structurele pijler

- 5.6.1. Raakvlak betreft vrijwilligers uit het hele werkingsgebied actief bij alle aspecten van de werking.
- 5.6.2. Raakvlak waardeert en ondersteunt vrijwilligers zowel bij structurele taken als bij evenementen.

SD6. Raakvlak ontwikkelt een digitale strategie als fundament voor een kwaliteitsvolle en geïntegreerde digitale werking.

Raakvlak gaat actief mee in de digitale transformatie en benut digitale technologieën om gestructureerd te werken, internationale actoren te bereiken en andere beleidsdoelstellingen optimaal te realiseren. De digitale strategie is afgestemd op de noden van de dienst en vormt een hefboom voor innovatie, efficiëntie en publieksgerichtheid.

← Digitaliseringsdeskundige Femke neemt foto's van een archeologisch object.

6.1. Optimalisatie van interne werkprocessen

- 6.1.1. Raakvlak onderzoekt de mogelijkheden van AI en andere digitale tools om interne werkprocessen te optimaliseren, bijvoorbeeld de digitale bibliotheek (beter) te structureren, het uitleenproces van educatief materiaal te optimaliseren en een tijdloze huisstijl te ontwikkelen.
- 6.1.2. Raakvlak evalueert en verbetert continu de digitale werkomgeving in functie van de noden van de dienst.
- 6.1.3. Raakvlak ontwikkelt een beleid rond digitale archivering en back-upstrategieën.

6.2. Verhogen van digitale maturiteit bij medewerkers

- 6.2.1. Raakvlak stimuleert een digitale mentaliteit binnen het team via opleiding en sensibilisering.
- 6.2.2. Raakvlak vestigt aandacht op digitale veiligheid en gegevensbescherming van eigen data.
- 6.2.3. Raakvlak monitort het gebruik van digitale tools via meetinstrumenten zoals websiteverkeer en gebruikersstatistieken.

6.3. Afstemming op maatschappelijke trends en innovatie

- 6.3.1. Raakvlak stemt het digitale beleid af op sectorale ontwikkelingen en deelt kennis met relevante partners binnen en buiten het werkingsgebied.
- 6.3.2. Raakvlak evalueert nieuwe digitale trends en technologieën en implementeert deze waar relevant en opportuun.

6.4. Efficiënte digitalisering van de collectie

- 6.4.1. Raakvlak ontwikkelt en implementeert een gestandaardiseerd digitaliseringsproces met aandacht voor kwaliteit, herbruikbaarheid en interoperabiliteit.
- 6.4.2. Raakvlak legt de nadruk op het digitaliseren van ensembles die zijn opgegraven vanaf 2016 en ensembles die relevant kunnen zijn voor wetenschappelijk onderzoek, bijvoorbeeld in functie van thesis- of doctoraatsonderzoeken.
- 6.4.3. Raakvlak vult het collectieoverzicht systematisch aan.
- 6.4.4. Raakvlak verkent duurzame strategieën voor het behoud en beheer van het kennisarchief, beeldmateriaal en depotcollecties, met onderscheid tussen digital born en gedigitaliseerde bestanden.
- 6.4.5. Raakvlak bewaakt de metadata-kwaliteit en de consistentie van digitale bestanden.
- 6.4.6. Raakvlak ondersteunt initiatieven van het agentschap Onroerend Erfgoed gericht op het onderzoeken en/of realiseren van één centrale digitale bewaarplaats voor archeologische onderzoeksgegevens.

6.5. Kennisoverdracht verhogen door het verbreden en het verrijken van de toegankelijke informatie.

- 6.5.1. Raakvlak verbindt data via linked (open) data, bijvoorbeeld door doorklikmogelijkheden van vondst naar site op de website.
- 6.5.2. Raakvlak verbreedt de beschikbare informatie door aanvullende informatie en verwijzingen naar onderzoek en publicaties te ontsluiten op de website.
- 6.5.3. Raakvlak verrijkt vondstinformatie met gegevens over tentoonstellingen en educatief gebruik, zoals in 123Archeologie.be.
- 6.5.4. Raakvlak zet in op laagdrempelige vindbaarheid en meertalige ontsluiting van de collectie via eigen kanalen en externe platformen zoals erfgoedbrugge.be of wikimedia.
- 6.5.5. Raakvlak maakt data vindbaar en doorzoekbaar met focus op kwaliteit, rijkdom, door te linken met andere data, en openheid.
- 6.5.6. Verder bouwend op het project 50 vondsten, 50 verhalen brengt Raakvlak de collectie tot leven via verhalende ontsluiting en storytelling.
- 6.5.7. Raakvlak onderzoekt de toepassing van IIF (International Image Interoperability Framework) als standaard voor het delen en bekijken van digitale beelden en metadata, bijvoorbeeld via digitale rondleidingen, beeldvergelijking en interactieve viewers.

SD7. Raakvlak waarborgt een stabiele en gestructureerde organisatie en werking in nauwe afstemming met de aangesloten gemeenten.

Raakvlak streeft naar een transparante, efficiënte en toekomstgerichte organisatie, waarbij bestuurlijke ondersteuning, financieel beheer (inkomsten en uitgaven), personeelsbeleid, faciliteitenbeheer en zakelijk bestuur op elkaar zijn afgestemd. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de beherende gemeente en de partnergemeenten en dit in overeenstemming met relevante regelgeving en beleidskaders.

← In het erkend onroerenderfgoeddepot worden alle vondsten met grote zorg behandeld.

7.1. Bestuurlijke ondersteuning van het intergemeentelijk samenwerkingsverband

- 7.1.1. Raakvlak onderzoekt en benut mogelijkheden tot uitbreiding van het werkingsgebied, conform het Regiodecreet.
- 7.1.2. Raakvlak werkt in overleg met het beheerscomité aan een efficiënte en logisch gestructureerde werking van de interlokale vereniging.
- 7.1.3. Raakvlak bekijkt samen met het beheerscomité, Cluster Cultuur Stad Brugge en de IGS bovenlokale cultuurwerking Regio Brugge de wenselijkheid tot verdere integratie in de bovenlokale werkingsstructuur die verder wordt uitgewerkt.

7.2. Goed zakelijk bestuur en een verantwoord financieel beheer

- 7.2.1. Raakvlak stelt jaarlijks een realistische en doelgerichte begroting op die de uitgaven beheert en de inhoudelijke en financiële doelstellingen ondersteunt.
- 7.2.2. Raakvlak garandeert een correcte en transparante financiële administratie en boekhouding, en bewaakt de financiële gezondheid van de organisatie.
- 7.2.3. Raakvlak voert een correcte bedrijfsvoering en evalueert waar relevant de toepassing van circulaire principes.
- 7.2.4. Raakvlak stelt periodiek financiële rapportages op en presenteert de meest actuele cijfers aan de adviesraad en het beheerscomité.
- 7.2.5. Raakvlak identificeert en benut externe financieringsmogelijkheden ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen.
- 7.2.6. Raakvlak bewaakt de financiële continuïteit en anticipeert op toekomstige noden via strategische planning.

7.3. Stabiel en adequaat personeelsbeleid

- 7.3.1. Raakvlak voert een personeelsbeleid dat conform is aan dat van de beherende gemeente en de geldende arbeidswetgeving.
- 7.3.2. Raakvlak investeert via Stad Brugge in opleiding en preventie om een veilige werkomgeving te garanderen en risico's op verzuim te beperken.
- 7.3.3. Raakvlak bevordert gelijke behandeling en voert een actief antidiscriminatiebeleid.
- 7.3.4. Raakvlak bouwt aan een transparante communicatiestructuur met regelmatige feedback en waardering, gericht op vertrouwen en samenwerking.
- 7.3.5. Raakvlak stelt de behoeften van medewerkers centraal en stimuleert hun professionele ontwikkeling en betrokkenheid.
- 7.3.6. Raakvlak creëert ruimte voor competentieontwikkeling, met het oog op duurzame inzetbaarheid en het realiseren van organisatiedoelen.
- 7.3.7. Raakvlak stemt personeelwissels, aanwerven van projectmedewerkers en stagiairs af met het team, de adviesraad, het beheerscomité en de dienst Personeel en Ondersteuning van Stad Brugge.
- 7.3.8. Raakvlak stimuleert een gezonde werkcultuur door taken en verwachtingen helder te communiceren en overlegmomenten te faciliteren, zodat medewerkers zich gehoord en ondersteund voelen.

7.4. Optimaal beheer van faciliteiten en werkingsmiddelen

- 7.4.1. Raakvlak monitort het gebruik en de staat van eigen faciliteiten en werkingsmiddelen. Waar nodig worden onderhouds- en verbeteringsacties uitgevoerd.

